LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Talousarvioesitys 2025 (HE 109/2024 vp)

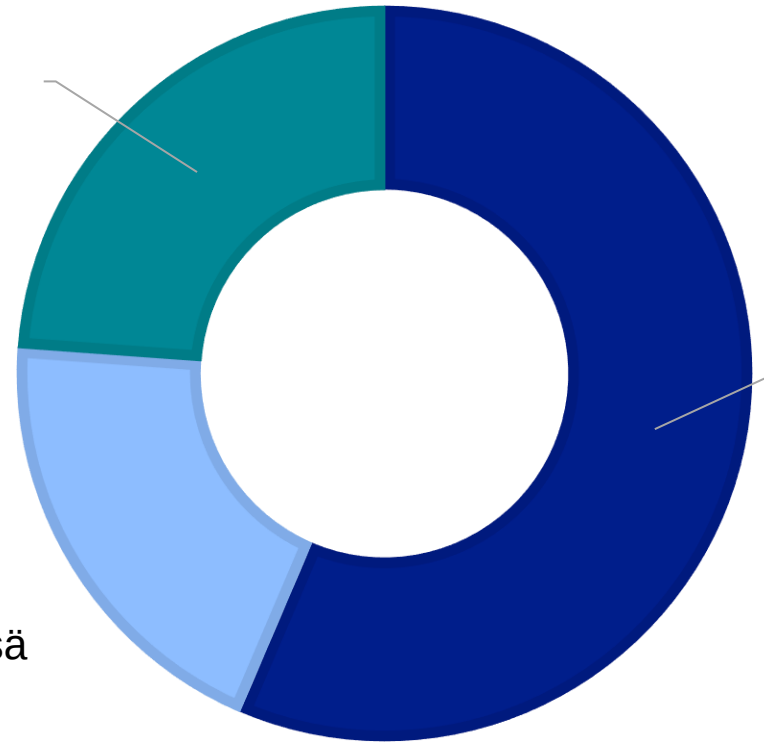
Valtiovarainvaliokunta liikennejaosto 3.10.2024

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala
Johtava erityisasiantuntija Maria Torttila
Budjettineuvos Jyrki Tanskanen

Liikenne- ja viestintäministeriön pääluokka yht. 3,6 miljardia euroa

Liikenteen ja viestinnän palvelut 858 M€

- TV- ja radiorahasto 610 M€
- Henkilöliikenteen ostot 107 M€

Liikenne- ja viestintäverkot 2 030 M€

- Perusväylänpito 1 496 M€
- Väyläverkon kehittäminen 374 M€

Hallinto ja toimialan yhteiset menot 709 M€
Arvonlisäveromenot 494 M€
Virastojen toimintamenot yhteensä 215 M€

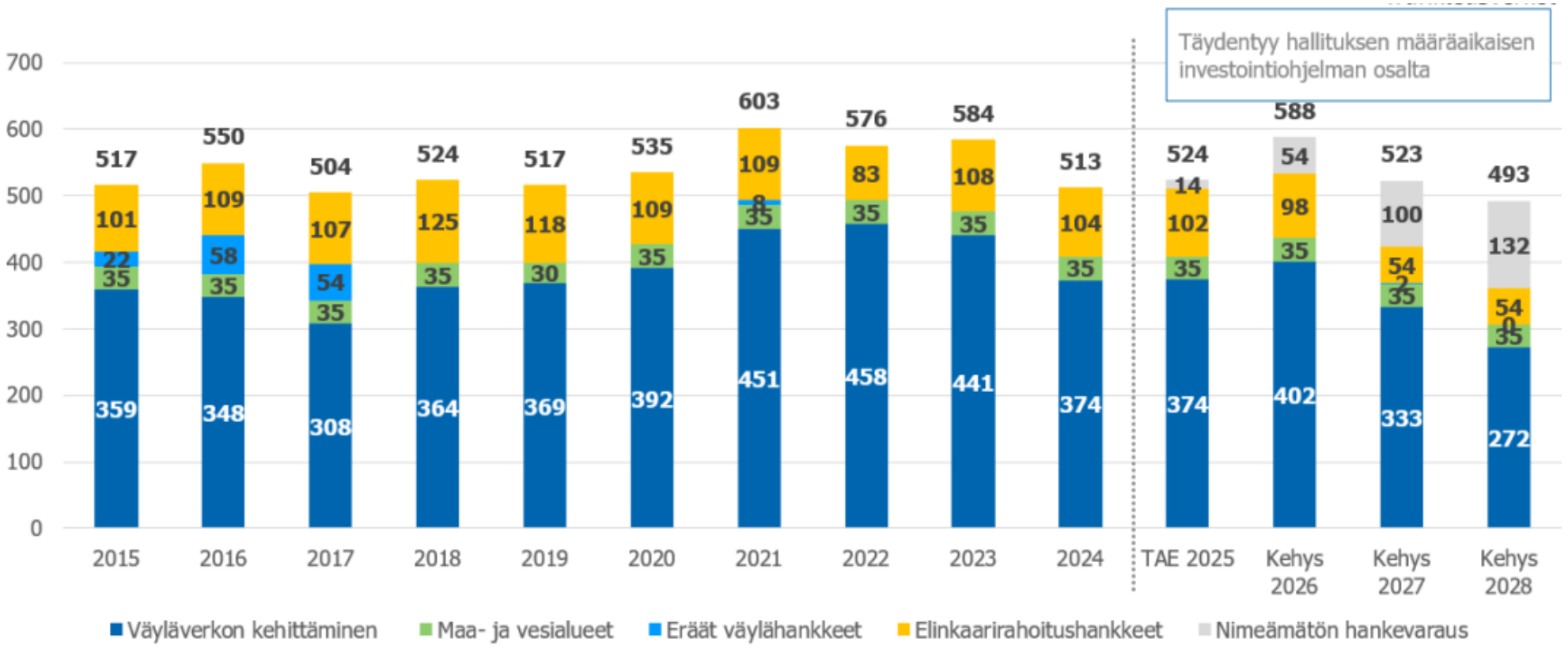
Väyläverkon uudet kehittämishankkeet (mom. 31.10.77)

- mt 642 Äänekosken silta, valtuus 15 M€
- vt 15 Rantahaka (Kotka)—Kouvola, valtuus 122 M€
- vt 21 Palojoensuu—Maunu, valtuus 30 M€
- vt 23 Karvion kohta, valtuus 14 M€
- Karjalan radan kehittäminen, valtuus 90 M€
- vt 12 Mankala—Tillola*, valtuus 92 M€
- vt 8 parantaminen Kokkolan kohdalla, Kokkolan keskusta 1. vaihe, valtuus 13 M€
- vt 8 ja st 724 Vaasan yhdystien 1. vaihe, valtuus 31 M€
- Suupohjan rata, valtuus 15 milj. euroa

Lisäksi hankkeelle Rantaradan kehittäminen Karjaa—Kauklahti välillä esitetään 50 miljoonan euron valtuuden korotusta 80 miljoonaan euroon.

**valtuuden ja määrärahan käytön edellytyksenä on Lahden seudun MAL-sopimuksen allekirjoittaminen.*

Väyläverkon kehittäminen (ml. nimeämätön hankevaraus)

Kuva: Väylävirasto

MAL-sopimukset

- Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi 23.9. kaikkien seitsemän MAL-seudun (Helsinki, Tampere, Turku, Oulu, Jyväskylä, Kuopio ja Lahti) valmisteluryhmien ehdotuksia
- Valtio osallistuu MAL-sopimuksiin liittyviin hankkeisiin yhteensä 870,2 miljoonalla eurolla ja se rahoitetaan pääosin hallitusohjelman investointiohjelmasta.
- Sopimuksiin sisältyy lisäksi julkisen henkilöliikenteen perusrahoitusta 57,25 M€
- Valmisteluryhmien ehdotukset MAL-sopimuksiksi hyväksytetään seuraavaksi kunnissa. Valtio hyväksyy sopimukset valtioneuvoston periaatepäätöksellä loppuvuodesta 2024. Sopimukset on tarkoitus allekirjoittaa joulukuussa 2024.

MAL-sopimushankkeet

- Hankkeisiin liittyvät talousarvioesitykset sisällytetään pääosin vuoden 2025 täydentävään talousarvioesitykseen ehdollisina MAL-sopimusten allekirjoittamiselle.
- Osa hankkeista (Koivusaaren etl, Turun joukkoliikennekäytävä ja Kupittaan kärki) tuodaan talousarvioesityksiin myöhemmin, kun suunnitelmat ovat tarkentuneen

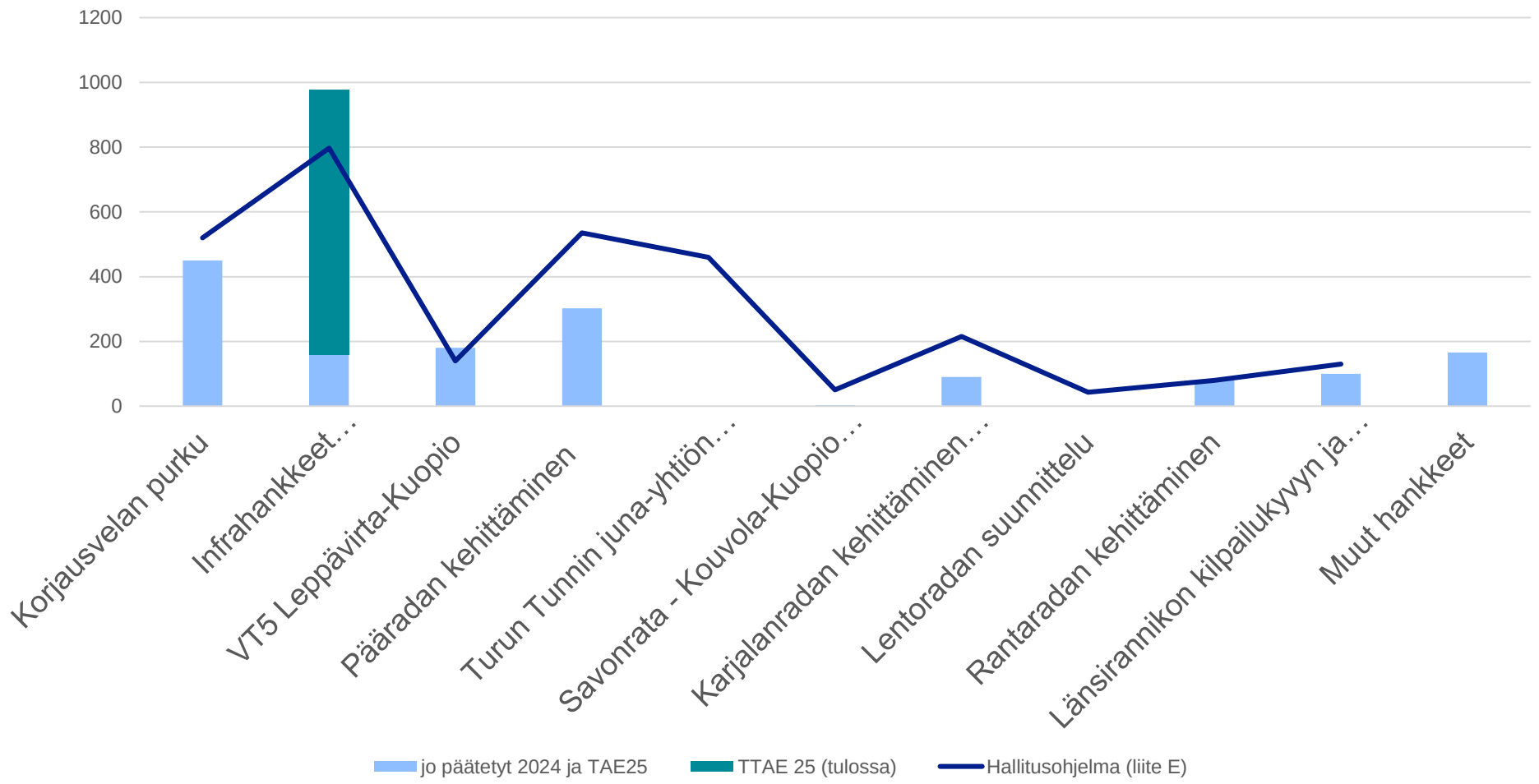
	Valmisteluryhmien ehdotukset MAL-rahoituksen jakautumisesta		**Muu rahoitus**	**YHT.**
Helsingin seutu	Vantaan raitiotie Vt 4 Lahdenväylä Maarinsolmun eritasoliittymä Koivusaaren eritasoliittymä Metroasemien korjaukset Juna-asemien korjaukset Väyläverkon parantamishankkeet Kuuma-seudulla Kehittämishankkeiden suunnittelu Kuuma-seudulla Kauniaisten baana	144,1 M€ 64 M€ 33,7 M€ 14,3 M€ 15 M€ 15 M€ 17,8 M€ 2 M€ 2,1 M€	0,5 M€ (joukkoliikennetuesta)	**308,5M€**
Tampereen seutu	Tampereen raitiotie Väyläverkon parantamishankkeet	55,5 M€ 9,5 M€		**65 M€**
Turun seutu	Turun raitiotien suunnittelu ja joukkoliikennekäytävän rakentaminen Kupittaan kansiratkaisu Satamaraide E18 Raision kohta Mt 180 Kurkela-Kuusisto	10 M€ 10 M€ 11 M€ 45 M€ 12 M€	145 M€ (liite E) 91,2 M€ (liite E)	**324,2 M€**
Oulun seutu	Oulun henkilöratapiha Väyläverkon parantamishankkeet Väyläverkon kehittämishankkeiden suunnittelu	24,5 M€ 14 M€ 6 M€		**44,5 M€**
Jyväskylän seutu	Vt 4 Palokan kohta Väyläverkon parantamishankkeet	15,5 M€ 0,5 M €		**16M€**
Lahden seutu	Vt 12 Mankala-Tillola Väyläverkon parantamishankkeet	30 M€ 10 M€	62 M€ (liite E)	**102 M€**
Kuopion seutu	Väyläverkon parantamishankkeet	10 M€		**10 M€**
Yhteensä		**571,5 M€**	**298,7 M€**	**870,2 M€**

Hallitusohjelman investointiohjelma (liite E)

- Hallitusohjelman määräaikaisen neljän miljardin euron investointiohjelmasta (liite E) lähes 3 miljardin euroa on kohdennettu liikenneinvestointeihin
- Investointiohjelma rahoitetaan valtion omaisuuden myynnistä kertyvillä tuloilla
- Päätöksiä (talousarvio ja 2. lisätalousarvio 2024) tai talousarvioesityksiä (TAE 2025) hallitusohjelman määräaikaisesta investointiohjelmasta on toistaiseksi tehty yhteensä n. 1,5 miljardilla eurolla.
- MAL-sopimuksiin liittyvästä rahoituskokonaisuudesta on talouspoliittisen ministeriövaliokunnan linjaus (liite E vaikutukset yht. 869,7 milj. euroa*)
- Valtio on sitoutunut aiesopimusluonnoksen myötä pääomittamaan Länsirataytiötä, mikäli kunnat sitoutuvat pääomittamaan yhtiötä vastaavalla summalla (liite E vaikutukset 400 milj. euroa)

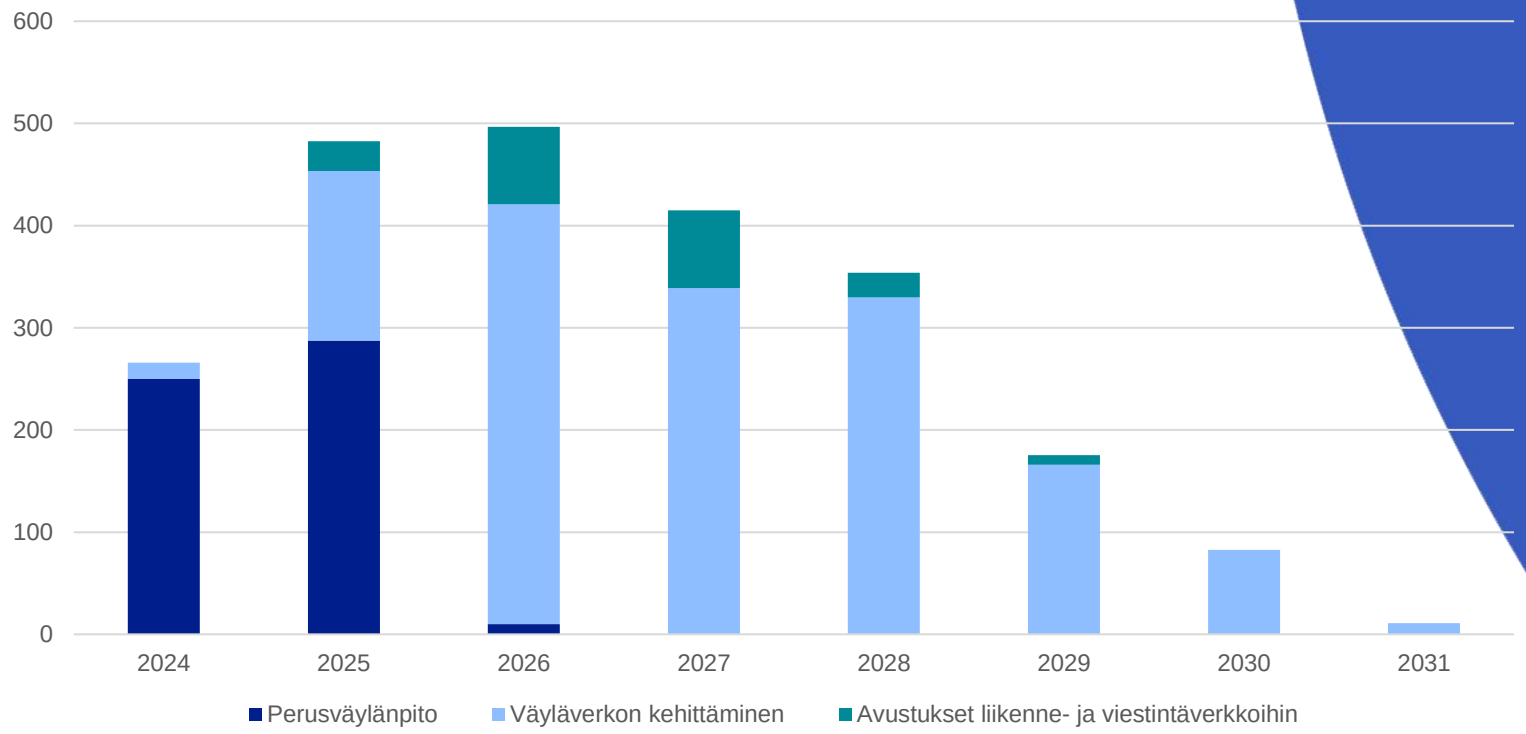
**sisältää myös jo talousarvioesityksessä 2025 mukana olleen Vt12 Mankala-Tillola hankkeen (92 milj. euroa)*

Hallitusohjelman investointiohjelman toteuma ja ennuste vuoden 2025 lopussa [M€]

Arvio hallitusohjelman investointiohjelman päätettyjen* hankkeiden rahoitustarpeesta vuosittain

- Määräaikaisen investointiohjelman rahoitus kattaa päätetyn hankkeen, vaikka hankkeen toteutus jatkuisi kuluvaa hallituskautta pidemmälle

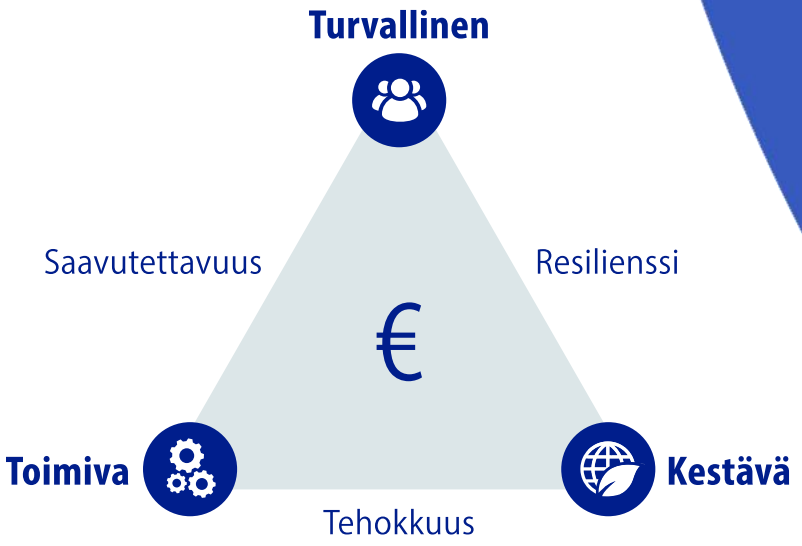
*Luvuissa mukana myös talousarvioesitys 2025 ja tuleva täydentävä talousarvioesitys 2025 (MAL-hankkeet)

EU-rahoitus

- Suomi on saanut liikenteen Verkkojen Eurooppa eli CEF-ohjelmasta EU-tukea tukikaudella 2021-2027 tähän mennessä yhteensä 275,9 miljoonaa euroa.
- Viimeisimmässä vuoden 2023 haussa Suomi sai tukea 39,11 miljoonaa euroa, josta merkittävä osuus kohdistui valtion väyläverkon kohteille.
- Syksyn 2024 CEF-haussa (24.9.2024-21.1.2025) on jaossa 960 miljoonaa euroa yleisen määrärahan osuudessa (General Envelope)
  - Haettava EU-tuki kohdistuu liikenteen tieto- ja viestintäteknisiin järjestelmiin, eurooppalaisen merialueen ja multimodaalien matkustajaterminaalien hankkeisiin sekä liikenneinfrastruktuurin mukauttamiseen Unionin ulkorajatarkastuksiin, raskaan liikenteen parkkialueisiin sekä liikenneinfrastruktuurin ilmastokestävyyden parantamiseen. Vuoden 2024 haun jälkeen kaikki varat on sidottu.
- Uuden komission monivuotisen rahoituskehyksen valmistelu on käynnissä. Liikenne- ja viestintäministeriö on pyrkinyt ennakkovaikuttamaan mahdollisiin liikennettä koskevien rahoitusohjelmien sisältöihin VN:n yhteisten kantojen (E 31/2024 vp) mukaisesti.

Liikenne 12 –suunnitelman päivitys

- Liikenne 12 –suunnitelman päivitystä tehdään vuosille 2025-2036
- Rahoitusohjelma koostuu liikenne- ja viestintäministeriön määrärahoista ja pääpaino on perusväylänpidossa. Väyläverkon kehittämisen osalta on huomioitu hallitusohjelmassa tehdyt kehysleikkaukset
- Rahoitusohjelman toteutuminen riippuu kehys- ja talousarviopäätöksistä.
- Suunnitelmaluonnos on tarkoitus lähettää lausunnolle mahdollisimman pian

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!

lvm.fi